

KLAGANDE

Arbetsförmedlingen

MOTPART

Odd Karlsson, 19620301-4953

ÖVERKLAGAT AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten i Luleås dom den 18 augusti 2020 i mål nr 380-20,
se bilaga A

SAKEN

Avaktualisering som arbetssökande

KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Kammarrätten avslår överklagandet.

YRKANDEN M.M.

Arbetsförmedlingen yrkar att målet ska återförvisas till förvaltningsrätten för sakprövning och anför i huvudsak följande.

Avaktualisering av en arbetssökande hos Arbetsförmedlingen har tidigare bedömts vara en administrativ åtgärd som inte kunnat överklagas. Arbetsförmedlingen har därför inte utformat en formell beslutshandling för avaktualiseringen. Avaktualiseringen har dock registrerats och antecknats med en enkel motivering i myndighetens informationssystem. Ett meddelande har även skickats till den som avaktualiserats.

Frågan om avaktualisering regleras inte uttryckligen i någon författning. Det rättsliga stödet för en avaktualisering kopplas dock indirekt till olika bestämmelser som reglerar Arbetsförmedlingens verksamhet. Främst avses 3 § 1 förordningen (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen, 4 § lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten och 3 § förordningen (2002:623) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.

Att kunna avaktualisera personer, dvs. skriva ut personer från Arbetsförmedlingen, utgör en grundläggande förutsättning för att Arbetsförmedlingen effektivt och rättssäkert ska kunna bedriva sin verksamhet. För det fall Arbetsförmedlingen inte avaktualiserar inskrivna personer kommer registren hos myndigheten att innehålla inaktuella uppgifter.

Odd Karlsson har inte yttrat sig.

SKÄLEN FÖR KAMMARRÄTTENS AVGÖRANDE

Enligt 41 § förvaltningslagen (2017:900), FL, får ett beslut överklagas om beslutet kan antas påverka någons situation på ett inte obetydligt sätt.

En myndighet får enligt 5 § första stycket FL endast vidta åtgärder som har stöd i rättsordningen.

Arbetsförmedlingens åtgärd att avaktualisera Odd Karlsson innebar att han inte längre var inskriven som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen. En sådan åtgärd får anses utgöra ett förvaltningsbeslut (jfr rättsfallet HFD 2019 ref. 21). Beslutet har vidare fått skriftlig form genom den anteckning som gjorts om avaktualisering av Odd Karlsson.

Att vara inskriven som arbetssökande hos den offentliga arbetsförmedlingen under viss tidsperiod kan bl.a. ha direkt betydelse för bedömningen av om en sjukpenninggrundande inkomst varit skyddad under perioden. Detta framgår av 3 § förordningen (2000:1418) om tillämpningen av vissa skyddsbestämmelser för sjukpenninggrundande inkomst. Arbetsförmedlingens beslut om avaktualisering får därför anses påverka den enskildes situation på ett inte obetydligt sätt. Enbart en möjlighet att senare överklaga ett beslut som har sin grund i ett tidigare beslut om avaktualisering framstår vidare som otillräcklig för att tillgodose den enskildes behov av rättsskydd (jfr rättsfallet RÅ 2007 ref. 7). Beslutet om avaktualisering ska därmed anses överklagbart.

Förutsättningarna för att besluta om avaktualisering regleras inte uttryckligen i rättsordningen. Arbetsförmedlingen har anfört att stöd för åtgärden dock finns indirekt och har hänvisat till vissa bestämmelser som på olika sätt reglerar Arbetsförmedlingens verksamhet. Bestämmelserna gäller emellertid endast hur Arbetsförmedlingen ska utforma sin verksamhet och hur personuppgifter får hanteras. Dessa bestämmelser kan varken var för sig

eller tillsammans anses medföra att det finns tillräckligt tydligt stöd i rättsordningen för ett sådant ingripande beslut som en avaktualisering utgör. I fråga om personuppgifter kan det dessutom konstateras att en avaktualisering inte innebär att personuppgifterna inte längre behandlas hos Arbetsförmedlingen. Avaktualisering kan inte anses vara en sådan grundläggande uppgift för Arbetsförmedlingen att den kan ske utan uttryckligt författningsstöd. Arbetsförmedlingens beslut om avaktualisering har därmed inte stöd i rättsordningen på det sätt som krävs. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga B (formulär 1).

Mats Törnered
kammarrättslagman
ordförande

Petra Ebbing
kammarrättsråd
referent

Anna Almqvist
tf. kammarrättsassessor

Matilda Crone
kammarrättsfiskal
föredragande

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I LULEÅ**

DOM
2020-08-18
Meddelad i Luleå

Mål nr
380-20

KLAGANDE

Odd Harald Karlsson, 620301-4953

MOTPART

Arbetsförmedlingen
Box 23
933 21 Arvidsjaur

ÖVERKLAGAT BESLUT

Arbetsförmedlingens beslut den 11 november 2019

SAKEN

Överklagande av beslut om avaktualisering som arbetssökande vid
Arbetsförmedlingen

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avvisar yrkandet om retroaktiv ersättning.

Förvaltningsrätten bifaller överklagandet och undanröjer det överklagade
beslutet.

Dok.Id 128972

Postadress
Box 849
971 26 Luleå

Besöksadress
Skeppsbrogatan 43

Telefon
0920-29 54 90
E-post: forvaltningsrattenilulea@dom.se
www.domstol.se/forvaltningsratten-i-lulea,
där finns även information om vår
personuppgiftshantering

Telefax

Expeditionstid
måndag–fredag
08:00–16:00

BAKGRUND OCH PARTERNAS INSTÄLLNING

Arbetsförmedlingen beslutade den 11 november 2020 att avaktualisera Odd Harald Karlsson som arbetssökande. Beslutet motiverades med att kontakten med honom upphört av okänd anledning.

Odd Harald Karlsson yrkar att beslutet ska upphävas och att han ska få ersättning retroaktivt fr.o.m. den 11 november 2019 samt framför i huvudsak följande. Han fick ett brev från Arbetsförmedlingen den 4 januari 2020 som var skickat den 28 oktober 2019. Dagen efter skickade han tillbaka brevet med sitt svar och ett meddelande om att han ville ha telefonkontakt med Arbetsförmedlingen. Trots att han per mejl påmint Arbetsförmedlingen om sitt önskemål och att han besökt ett av dess kontor har han inte fått den hjälp han efterfrågat. Han har tydligen avaktualiserats som arbetssökande p.g.a. att brevet inte kom fram till honom i tid och av den anledningen får han inte längre någon ersättning. Det är dock inte han som har gjort något fel utan den uppkomna situationen kan tillskrivas PostNord AB.

Till stöd för sin talan har Odd Harald Karlsson lämnat in två specifikationer över ersättning och ett tidningsurklipp.

Arbetsförmedlingen framför bl.a. följande. Avaktualisering är inte samma sak som avanmälan. Det finns inte något överklagbart beslut utan avaktualisering av en arbetssökande är en administrativ åtgärd. För det fall det är fråga om ett överklagbart beslut görs det i första hand gällande att Arbetsförmedlingen har stöd i författning för att avaktualisera en arbetssökande med hänvisning till 3 § 1 förordningen (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen och 4 § 1 lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. I andra hand görs gällande att Arbetsförmedlingen utan stöd i författning

ändå har rätt att avaktualisera en arbetssökande med hänvisning till att det är en så pass grundläggande uppgift för att verksamheten ska kunna fungera. Om målet prövas i sak anser Arbetsförmedlingen att överklagandet ska avslås eftersom Odd Harald Karlsson inte svarade i tid på förfrågan eller hade kontakt med myndigheten längre.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

Inledningsvis noteras att Odd Harald Karlsson har riktat kritik mot Arbetsförmedlingen p.g.a. ärendets handläggning. Förvaltningsrätten är dock inte tillsynsmyndighet för Arbetsförmedlingen. Vad Odd Harald Karlsson framfört i denna del medför därför inte att förvaltningsrätten vidtar några åtgärder.

Förvaltningsrätten ska pröva det överklagade beslutet. Yrkandet om att Odd Harald Karlsson ska få ersättning retroaktivt fr.o.m. den 11 november 2019 faller utanför prövningsramen för målet. Yrkandet härom ska därför avvisas.

Första frågan i målet är om beslutet om avaktualisering av Odd Harald Karlsson som arbetssökande vid Arbetsförmedlingen är ett överklagbart beslut.

Att vara inskriven som arbetssökande vid Arbetsförmedlingen är en förutsättning för att en enskild ska vara berättigad till vissa sociala förmåner. En avaktualisering som arbetssökande kan därav påverka den enskildes situation på ett inte obetydligt sätt. Med beaktande av de konsekvenser som en avaktualisering innebär för den enskildes personliga och ekonomiska förhållanden anser förvaltningsrätten att det aktuella beslutet har sådana faktiska verkningar att det utgör ett överklagbart beslut (se Kammarrätten i Göteborgs dom den 28 mars 2019 i mål nr 4132-18).

Den andra frågan i målet är om beslutet om avaktualisering av Odd Harald Karlsson som arbetssökande vid Arbetsförmedlingen har stöd i rättsordningen.

Enligt 5 § förvaltningslagen (2017:900), FL, får en myndighet endast vidta åtgärder som har stöd i rättsordningen.

Av förarbetena till FL (prop. 2016/17:180 s. 58 f.) framgår bl.a. följande. Inom förvaltningsrätten är legalitetsprincipen av central betydelse eftersom kravet på författningsstöd bildar utgångspunkt för myndigheternas verksamhet såväl när det gäller att handlägga ärenden och besluta i dessa som i fråga om annan verksamhet som en myndighet bedriver. Principen bör gälla för all verksamhet hos myndigheten, d.v.s. för såväl handläggning av och beslutsfattande i enskilda ärenden som s.k. faktiskt handlande. Avsikten är alltså att hindra myndigheterna från att agera helt vid sidan av sina i författning angivna åligganden. Regeringen anser att kravet enligt FL på legalitet, i likhet med 1 kap. 1 § regeringsformen (RF), bör innebära ett krav på att myndighetens agerande ska ha stöd i någon av de källor som tillsammans bildar rättsordningen i vidsträckt mening. Vad som bör krävas är alltså att det ska finnas någon form av normmässig förankring för all typ av verksamhet som en myndighet bedriver. Däremot bör det inte ställas krav på att varje enskild åtgärd som en myndighet vidtar kan kopplas till ett specifikt bemyndigande. Kravet på legalitet bör inte heller uppfattas så att en myndighets åtgärd måste ha uttryckligt stöd i en viss lagbestämmelse eller i andra föreskrifter som har meddelats i enlighet med 8 kap. RF.

Arbetsförmedlingen har redogjort för vilket författningsstöd myndigheten anser sig ha för att avaktualisera en arbetssökande och då särskilt hänvisat till 3 § 1 förordningen (2007:1030) med instruktion för Arbetsförmedlingen och 4 § 1 lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Av 3 § 1 i nämnda förordning följer

att Arbetsförmedlingens verksamhet ska utformas så att den bedrivs på ett effektivt, enhetligt och rättssäkert sätt. Av 4 § i nämnda lag följer att Arbetsförmedlingen får behandla personuppgifter inom den arbetsmarknadspolitiska verksamheten bara om det är nödvändigt för handläggning av ärenden. För att kunna bedriva denna verksamhet anser Arbetsförmedlingen vidare att de behöver hålla ett register i vilket det ingår att hantera inskrivning och avaktualisering av de personer som har ärenden hos myndigheten.

Förvaltningsrätten har enligt ovan framhållit betydelsen av ett beslut om avaktualisering för en enskild. Med hänsyn till denna betydelse går det enligt förvaltningsrättens mening inte att komma ifrån att den ärendehandläggning som Arbetsförmedlingen ägnar sig åt i fråga om avaktualisering, mot en enskilds bestridande, innebär ett sådant ingrepp för den enskilde att denna myndighetsutövning kräver ett tydligt stöd i rättsordningen. Utan sådant tydligt stöd kan förvaltningsrätten dessutom svårligen göra en bedömning i sak i syfte att möta den enskildes legitima krav på att få sitt ärende korrekt bedömt. Det författningsstöd som Arbetsförmedlingen hänvisar till som grund för beslutet anser förvaltningsrätten vara alltför allmänt hållet för att kunna tillämpas i det enskilda fallet. Vidare kan myndighetens egna rutiner avseende avaktualisering inte anses vara en del av rättsordningen. Inte heller kan myndigheten, trots avsaknad av stöd i rättsordningen, anses ha rätt att fatta aktuellt beslut med hänvisning till att det är en grundläggande uppgift för att dess verksamhet ska kunna fungera.

Mot bakgrund av detta anser förvaltningsrätten att Arbetsförmedlingen saknar erforderligt stöd i rättsordningen för att mot Odd Harald Karlssons bestridande avaktualisera honom som arbetssökande vid myndigheten. Det aktuella beslutet innehåller därmed sådana brister att överklagandet därför ska bifallas och beslutet undanröjas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta avgörande kan överklagas. Överklagandet ska ges in till Förvaltningsrätten i Luleå men vara ställt till Kammarrätten i Sundsvall. Information om hur man överklagar finns i bilaga 1 (FR-03).

Johan Karlsson
förvaltningsrättsfiskal

I avgörandet har även nämndemännen Terese Falk Carolin, Susanne Ström och Rut Göransson deltagit.

Hur man överklagar

FR-03

Vill du att beslutet ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Tiden räknas oftast från den dag som du fick del av det skriftliga beslutet. I vissa fall räknas tiden i stället från beslutets datum. Det gäller om beslutet avkunnades vid en muntlig förhandling, eller om rätten vid förhandlingen gav besked om datum för beslutet.

För en part som företräder det allmänna (till exempel myndigheter) räknas tiden alltid från den dag domstolen meddelade beslutet.

Observera att överklagandet måste ha kommit in till domstolen när tiden går ut.

Vilken dag går tiden ut?

Sista dagen för överklagande är samma veckodag som tiden börjar räknas. Om du exempelvis fick del av beslutet måndagen den 2 mars går tiden ut måndagen den 23 mars.

Om sista dagen infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårs-afton, räcker det att överklagandet kommer in nästa vardag.

Så här gör du

1. Skriv förvaltningsrättens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att beslutet ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att kammarrätten ska

ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).

3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn och personnummer eller organisationsnummer.

Lämna aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skicka eller lämna in överklagandet till förvaltningsrätten. Du hittar adressen i beslutet.

Vad händer sedan?

Förvaltningsrätten kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att beslutet gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar förvaltningsrätten överklagandet och alla handlingar i målet vidare till kammarrätten.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning kan även kammarrätten skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i kammarrätten

När överklagandet kommer in till kammarrätten tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Kammarrätten ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att förvaltningsrätten dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om förvaltningsrätten dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rättstillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller det överklagade beslutet. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med förvaltningsrätten om du har frågor. Adress och telefonnummer hittar du på första sidan i beslutet.

Mer information finns på www.domstol.se.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Den som vill överklaga kammarrättens avgörande ska skriva till Högsta förvaltningsdomstolen. Skrivelsen ställs alltså till Högsta förvaltningsdomstolen *men ska skickas eller lämnas till kammarrätten*.

Överklagandet ska ha kommit in till kammarrätten *inom tre veckor* från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagande för det allmänna räknas dock från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagande infaller på en lördag, söndag eller helgdag, midsommar-, jul- eller nyårsafton, räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i Högsta förvaltningsdomstolen krävs att *prövningstillstånd* meddelas. Högsta förvaltningsdomstolen lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att målets utgång i kammarrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag.

Om prövningstillstånd inte meddelas står kammarrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till Högsta förvaltningsdomstolen varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla följande uppgifter;

1. den klagandes namn, person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till Högsta förvaltningsdomstolen
2. det beslut som överklagas med uppgift om kammarrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet
3. de skäl som klaganden vill åberopa för sin begäran om att få prövningstillstånd
4. den ändring av kammarrättens beslut som klaganden vill få till stånd och skälen för detta
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.